

Împărăția, legămintele și canonul Vechiului Testament

LECȚIA
ÎNTÂI

DE CE STUDIEM
VECHIUL TESTAMENT?

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

© 2012 by Third Millennium Ministries

Toate drepturile rezervate. Fără permisiunea scrisă a editurii Third Millennium Ministries, Inc., P.O. Box 300769, Fern Park, Florida 32730-0769, nicio porțiune din această publicație nu poate fi reprodusă în scopuri comerciale, în nicio formă și prin niciun mijloc, cu excepția unor citate scurte în vederea recenziei, comentariului sau studiului.

Dacă nu există alte precizări, toate citatele biblice sunt din Sfânta Scriptură – Biblia versiunea Dumitru Cornilescu revizuită. Copyrightul Bibliei Cornilescu © 1924 aparține British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică pentru Răspândirea Bibliei în Anglia și Străinătate). Copyrightul © 2010 ediției revizuite în limba română aparține Societății Biblice Interconfesionale din România, cu aprobarea British and Foreign Bible Society.

DESPRE THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Înființată în 1997, Third Millennium Ministries este o organizație creștină nonprofit care furnizează **educație biblică gratuită în întreaga lume**. Ca răspuns la nevoia tot mai mare de formare biblică judicioasă a liderilor creștini de pe mapamond, noi creăm o programă de seminar multimedia ușor de folosit, finanțată prin donații, în cinci limbi de mare circulație (engleză, spaniolă, rusă, chineză mandarină și arabă) și o distribuim gratuit celor care au cea mai mare nevoie de ea, mai cu seamă liderilor creștini care nu au acces la educația tradițională sau nu și-o pot permite. Toate lecțiile sunt scrise, concepute și produse intern și sunt similare ca stil și calitate celor de pe History Channel®. Această metodă originală și eficientă pentru formarea liderilor creștini s-a dovedit foarte eficace în întreaga lume. Am câștigat Premiul Telly pentru o producție video remarcabilă în domeniul educației și utilizării animației, iar programa noastră este folosită în prezent în peste 150 de țări. Materialele Third Millennium apar sub formă de DVD-uri, materiale tipărite, *streaming* pe internet, transmisie televizată prin satelit și emisiuni de radio și televiziune.

Pentru informații suplimentare despre lucrarea noastră de slujire și pentru a afla cum vă puteți implica, vă rugăm să vizitați <http://thirdmill.org>.

Cuprins

I. Introducere.....	1
II. Distanța față de noi.....	2
A. Cauzele	2
1. Inspirația organică	3
2. Ajustarea divină	4
B. Tipurile	4
1. Teologice	5
2. Culturale	6
3. Personale	6
III. Relevanța pentru noi	7
A. Învățăturile lui Isus	8
1. Comentariile negative	8
2. Afirmările pozitive	12
B. Învățăturile lui Pavel	13
1. Comentariile negative	13
2. Afirmările pozitive	15
IV. Aplicația pentru noi.....	15
A. Provocarea	16
B. Corelațiile	18
1. Același Dumnezeu	18
2. Aceași lume	20
3. Același tip de oameni	21
C. Dezvoltările	23
1. Epocale	24
2. Culturale	25
3. Personale	25
V. Concluzie	26

Împărăția, legămintele și canonul Vechiului Testament

Lecția întâi

De ce studiem Vechiul Testament?

INTRODUCERE

Dacă am întreba oamenii care nu provin dintr-un mediu tradițional evreiesc sau creștin: „De ce să studieze cineva Vechiul Testament?” răspunsurile ar lua probabil două direcții. Răspunsurile pozitive ar fi: „Vechiul Testament este o carte veche, dar trebui să-l studiem deoarece în el găsim unele lucruri care ne sunt de folos astăzi.” Răspunsurile cu tentă negativă ar fi: Vechiul Testament este atât de vechi și irelevant, încât nu merită să-l citești.”

Atunci când credincioșii îi aud pe alții exprimând aceste puncte de vedere despre Vechiul Testament, se retrag instinctiv îngroziți. Ca urmași ai lui Hristos, credem că Vechiul Testament este Cuvântul lui Dumnezeu, Sfânta Scriptură inspirată de Dumnezeu. Ne întrebăm cu ușurință, cum pot oamenii să vorbească așa despre Biblie? Poate la început vi se pare surprinzător, dar chiar și când întrebăm creștinii: „De ce să studieze cineva Vechiul Testament?” mulți dintre ei răspund la fel ca cei necredincioși. În cel mai bun caz spun: Trebuie să-l studiem deoarece în el găsim unele lucruri care ne sunt încă de folos. În cel mai rău caz, unii creștini vor spune: Să fiu sincer, Vechiul Testament este atât de vechi și irelevant, încât nu merită să-l citești”.

Această lecție este prima dintr-o serie în care vom examina întregul Vechi Testament și am intitulat-o *„Împărăția, legămintele și canonul Vechiului Testament”*. Așa cum sugerează titlul, în aceste lecții ne vom axa pe trei dimensiuni cruciale ale Vechiului Testament. Vom vedea că Vechiul Testament este o carte unitară, în jurul temei centrale a Împărăției lui Dumnezeu, că această Împărăție a fost administrată istoric prin legămintele lui Dumnezeu cu poporul Său și că prin canonul Vechiului Testament aceste legăminte au fost aplicate la nevoile specifice ale poporului lui Dumnezeu, în vremuri și locuri specifice.

Am intitulat această lecție, "De ce studiem Vechiul Testament?" Înainte de a ne ocupa direct de Împărăție, legăminte și canonul Vechiului Testament, vom aborda o problemă preliminară: Importanța și relevanța Vechiului Testament. Realitatea este că mulți creștini bine intenționați nu cred, pur și simplu, că Vechiul Testament merită un studiu atent.

În această lecție vom analiza trei motive pentru care este important să studiem Vechiul Testament. În primul rând, vom vedea că dificultatea studiului Vechiului Testament este dată de distanța care ne desparte. Apoi, vom investiga care este relevanța la care ar trebui să ne așteptăm atunci când ne uităm la Vechiul Testament. În al treilea rând, vom explora câteva modalități în care putem aplica Vechiul Testament la lumea de azi. Să începem privind la faptul că Vechiul Testament de multe ori pare la mare distanță de noi.

DISTANȚA FAȚĂ DE NOI

De-a lungul anilor, am constatat că mulți studenți trec printr-un anumit proces, aproape previzibil, atunci când studiază Vechiul Testament. În copilărie, sau atunci când venim la credință, ni se spune că Vechiul Testament este cuvântul infailibil inspirat al lui Dumnezeu. De aceea, mulți dintre noi tragem concluzia că Vechiul Testament conține doar învățături ușor de aplicat la viața creștină. Ca urmare, atât timp cât vorbim despre subiecte generale, ca sfințenia lui Dumnezeu, nădejdea lui Israel, sau porunci ca "Să nu furi", sau "Să nu omori", simțim că suntem pe un teritoriu familiar. Dar, ceva se întâmplă atunci când începem să studiem mai serios Vechiul Testament. Atunci când îl studiem mai amănunțit, găsim că multe părți din Vechiul Testament prezintă aspecte cu care nu suntem deloc familiari. De fapt, cu cât îl citim mai mult, cu atât e mai dificil să fim confortabili cu Vechiul Testament, mulți dintre noi simțindu-l ca un teren ciudat și îndepărtat.

Pe măsură ce vom explora motivul pentru care Vechiul Testament pare uneori atât de îndepărtat, trebuie să ne axăm pe două teme. Întâi, cauzele acestei distanțe: De ce pare Vechiul Testament atât de străin? În al doilea rând, tipurile de distanță întâlnite, ce fel de lucruri străine găsim în Vechiul Testament.

Să analizăm, mai întâi, câteva dintre principalele motive pentru care simțim adesea o mare distanță între noi și Vechiul Testament.

CAUZELE

Necredincioșii au tot felul de motive să susțină că Vechiul Testament este străin omului modern. Unele dintre evaluările lor sunt legitime, susținute de fapte, dar multe sunt rezultatul simplei lor necredințe. Necredincioșilor le lipsește credința mântuitoare, iar acest lucru îi face să exagereze caracterul straniu al Vechiul Testament. Când nu crezi în Dumnezeu, o carte care vorbește mult despre Dumnezeu va părea cu siguranță foarte ciudată. Atunci când nu crezi în Hristos, o carte care pregătește poporul lui Dumnezeu pentru Hristos va părea, de asemenea, destul de străină. Deci, nu ar trebui să ne surprindă când auzim un om necredincios spunând că Vechiul Testament pare foarte îndepărtat de viața modernă.

Dar, ce putem spune despre credincioși? Noi credem în Dumnezeul Scripturii și Îl urmăm pe Hristos. Atunci, de ce resimțim distanța dintre noi și Vechiul Testament? Există cel puțin două elemente ale Vechiului Testament care ne fac să-l privim ca pe un teren străin. Pe de-o parte, Dumnezeu a dat omenirii Vechiul Testament printr-un proces cunoscut sub numele de inspirație organică iar pe de altă parte, Dumnezeu l-a proiectat să-și împlinească scopul prin procesul cunoscut sub numele de ajustare divină. Aceste două elemente, inspirația organică și ajustarea divină, sunt responsabile în mare parte de distanța pe care o resimțim. Să discutăm, mai întâi, despre procesul inspirației organice.

Inspirația organică

Punctul de vedere creștin evanghelic istoric asupra inspirației divine a Scripturii e numit adesea “inspirație organică”. Vom folosi această expresie pentru a indica faptul că Duhul Sfânt folosește personalitatea, experiențele și intențiile autorilor umani în compunerea Bibliei. Adică, sub îndrumarea specială a Duhului Sfânt, autorii umani determină ce să scrie. Biblia nu e rezultatul inspirației mecanice, prin care Dumnezeu ar folosi scriitorii ca pe conducte pasive, prin care să curgă informația, și nici rezultatul unei inspirații romantice, în care autorii să fie motivați să scrie doar lucruri nobile și religioase. În schimb, Dumnezeu a controlat meticolos conținutul Scripturii, astfel încât să fie fără erori și să poată fi numit, pe bună dreptate, Cuvântul lui Dumnezeu. Dar, El a făcut acest lucru printr-un proces care invocă și reflectă personalitatea și scopurile autorilor umani.

Iată ce spune Petru despre epistolele lui Pavel, în 2 Petru 3:15-16, unde citim următoarele cuvinte:

Să credeți că îndelunga răbdare a Domnului nostru este mântuire, cum v-a scris și preaiubitul nostru frate Pavel, după înțelepciunea dată lui, ca și în toate epistolele lui, când vorbește despre lucrurile acestea. În ele sunt unele lucruri grele de înțeles pe care cei neștiutori și nestatornici le răstălmăcesc ca și pe celelalte Scripturi, spre pierzarea lor. (2 Petru 3: 15-16)

În aceste versete, apostolul Petru confirmă că epistolele lui Pavel au fost scrise cu înțelepciunea dată de Dumnezeu lui Pavel. Cu alte cuvinte, Duhul lui Dumnezeu a inspirat epistolele lui Pavel, astfel încât acestea să nu fie doar scrieri umane, ci scrieri de la Dumnezeu. De asemenea, Petru afirmă și că personalitatea lui Pavel este vizibilă în aceste epistole. Iată ce spune: “cum v-a scris ... *Pavel*, după înțelepciunea dată *lui*”. Aceste Scripturi erau, totuși, epistolele lui. Deci, prin prisma lui Petru, epistolele apostolului Pavel au fost rezultatul unui proces care l-a implicat atât pe Dumnezeu cât și pe autorul uman.

Această perspectivă este valabilă și cu privire la Vechiul Testament. De aceea, Legea Vechiului Testament nu este numită doar Legea lui Dumnezeu, ci și Legea lui Moise. A venit *de la* Dumnezeu, dar *prin* Moise. De aceea mulți psalmi sunt numiți psalmii lui David. Deși Dumnezeu este autorul suprem al Vechiului Testament, El a folosit oameni sfinți pentru a scrie aceste cărți și a făcut acest lucru în moduri care au reflectat personalitatea, intențiile și contextul lor.

Când te gândești, nu e greu să realizezi că paternitatea umană a Bibliei ne distanțează de Vechiul Testament. Toți autorii Vechiului Testament au trăit în antichitate. Au trăit cu toții în Orientul Apropiat antic, au crezut și au scris ca oamenii ai acelor zile. Tot astfel, deoarece au scris înainte de venirea lui Hristos, scriitorii Vechiului Testament nu au o teologie creștină dezvoltată, așa cum avem astăzi. Prin urmare, când studiem Vechiul Testament, realizăm repede că lumea acestuia este mult diferită de lumea noastră, motiv pentru care Vechiul Testament pare adesea străin și nefamiliar.

Pe lângă dificultățile ridicate de inspirația organică a autorilor umani, trebuie să înțelegem că ajustarea divină reprezintă și ea un factor de distanțare între noi și Vechiul Testament.

Ajustarea divină

"Ajustare" este un termen pe care teologii îl utilizează pentru a comunica faptul că, ori de câte ori se descoperă umanității, Dumnezeu Se arată și vorbește în termeni umani, finiți. Deoarece, în ultimă instanță, Dumnezeu este incomprehensibil, atunci când ni se descoperă, El se coboară și vorbește la nivelul nostru de înțelegere. Altfel, n-am fi în stare să înțelegem nimic din ce spune. În sensul acesta, citim în Isaia 55:8-9:

"Căci gândurile Mele nu sunt gândurile voastre, și căile voastre nu sunt căile Mele, zice Domnul. Ci cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât sunt de sus căile Mele față de căile voastre și gândurile Mele față de gândurile voastre. (Isaia 55:8-9)

Dumnezeu este transcendent întrecând așa de mult limitările noastre, încât orice revelație pe care a transmis-o a fost ajustată la capacitatea de înțelegere a omului, pentru ca cel puțin unii dintre noi să poată înțelege și împlini lucrurile descoperite.

Este important să înțelegem că, în Vechiul Testament, această ajustare nu este un proces generic, adresat omenirii în general. Pe lângă faptul că Dumnezeu a folosit un limbaj pe înțelesul omului, a proiectat Vechiul Testament având în vedere situațiile istorice specifice pe care poporul Israel le întâlnea în Orientul Apropiat antic. Deoarece destinatarii inițiali ai Vechiului Testament au fost evreii din antichitate, textul este scris în ebraică și aramaică. Dumnezeu scrie Cele Zece Porunci pe table de piatră - suportul internațional standard pe care se scriau documentele importante ale vremii. Genurile literare precum narațiunea, poezia, literatura de înțelepciune și materialul legislativ pe care le întâlnim în Vechiul Testament preiau modelul literaturii Orientului Apropiat antic, pentru ca evreii să înțeleagă ce li se comunica. Din acest motiv, atunci când studiem Vechiul Testament ne lovim adesea de faptul că acesta este adresat unor oameni foarte diferiți de noi. A fost scris în conformitate cu abilitățile și nevoile Israelului din vechime.

Așadar, putem spune că Vechiul Testament ne pare adesea teritoriu străin deoarece inspirația organică și ajustarea divină sunt croite pe măsura destinatarilor lui inițiali. Autorii Vechiului Testament și destinatarii acestuia au trăit în antichitate, perioadă mult diferită de a noastră. De aceea, simțim adesea o distanță așa de mare între noi și Vechiul Testament.

După ce am văzut două motive care explică distanța dintre noi și Vechiul Testament, să abordăm al doilea subiect, cel al tipurilor de distanță pe care le experimentăm. Ce fel de lucruri neobișnuite întâlnim în Vechiul Testament?

TIPURILE

Se înțelege de la sine că nu putem aminti toate lucrurile ce fac Vechiul Testament să ne pară străin așa că în ce ne privește vom urmări trei tipuri de distanță. Întâi, vom

discuta despre distanța teologică - diferențele dintre ceea ce credem noi, credincioșii Noului Testament și perspectivele teologice prezentate în Vechiul Testament, apoi despre distanța culturală - diferențele dintre cultura noastră modernă și trăsăturile culturale specifice Orientului Apropiat antic întâlnite în Vechiul Testament și distanța personală - diferențele dintre noi, ca persoane, și oamenii Vechiului Testament.

Trebuie să înțelegem că aceste trei dimensiuni ale vieții (teologică, culturală și personală) nu pot fi separate în mod clar ci se împletesc și se influențează reciproc în nenumărate moduri. Lucrul acesta a fost valabil atât în vremea Vechiului Testament cât și în zilele noastre. Așadar, abordarea acestor diferențe în termenii a trei categorii distincte, într-o anumită măsură, este un proces artificial. Totuși, ne este util să abordăm separat fiecare dintre aceste dimensiuni.

Să privim mai întâi la distanța teologică pe care o avem de parcurs în studiul Vechiului Testament.

Teologice

Unul dintre obstacolele evidente în studierea Vechiului Testament îl reprezintă prăpastia pe care o resimțim între teologia Vechiului Testament și cea creștină a Noului Testament. Când vorbim despre distanța teologică, vorbim în principal despre diferența dintre revelația pe care au primit-o autorii Vechiului Testament și ampla revelație creștină. Avem în vedere faptul că Vechiul Testament ne învață multe lucruri despre Dumnezeu și despre relația noastră cu El ce par a fi, cel puțin la prima vedere, mult diferite de ceea ce aflăm din Noul Testament. Orice creștin care citește Vechiul Testament înțelege, mai devreme sau mai târziu, că Vechiul Testament prezintă perspective teologice ce nu par a corespunde celor ale Noului Testament.

Iată câteva exemple ale acestui tip de distanță teologică. De exemplu, Dumnezeu îi cere lui Avraam să-și jertfească fiul. Ce am crede astăzi dacă cineva ne-ar spune că Dumnezeu i-a cerut să-și jertfească fiul? N-am acorda unei asemenea pretenții nici măcar cea mai mică atenție din punct de vedere teologic. În zilele lui Moise, Dumnezeu cere poporului credincios să pornească din Egipt către Canaan, în căutarea izbăvirii. Dacă am întâlni astăzi un grup de creștini care ar mărșălui prin deșert în căutarea mântuirii, lucrul acesta sigur ni s-ar părea ciudat. În Vechiului Testament găsim oameni care se dedică lui Dumnezeu printr-un legământ de nazireat, care îi împiedică să-și tundă părul. Astăzi ni se pare ciudat că lui Dumnezeu i-ar plăcea asemenea jurăminte. Să ne gândim și la faptul că, în Vechiul Testament, Dumnezeu a rânduit templul ca singurul loc de închinare pentru oameni, sub pedeapsa cu moartea. Astăzi credem în mod corect că oamenii se pot închina lui Dumnezeu oriunde și oricând. În vechime Dumnezeu le-a cerut oamenilor să jertfească animale ca ispășire pentru păcatele lor, pe când astăzi socotim astfel de ritualuri ca acte de cruzime față de animale și ca o insultă la adresa jertfei lui Hristos. În Vechiul Testament, Dumnezeu a poruncit nimicirea totală a canaaniților, inclusiv a femeilor și copiilor; Noi, nici nu ne-am putea imagina ca un astfel de lucru să fie plăcut lui Dumnezeu în cazul unui război modern.

Nu suntem oare derutați de faptul că Vechiul Testament ne cere să credem că Dumnezeu a făcut astfel de lucruri ce par a fi cu totul diferite de cele din Noul

Testament? Lista acestor diferențe teologice poate continua. Orice am spune, ele așează între noi și Vechiul Testament o distanță considerabilă.

Culturale

Pe lângă distanța teologică pe care o vedem între Noul și Vechiul Testament, cel din urmă pare a fi un teritoriu străini și datorită diferențelor dintre cultura Orientului Apropiat antic și cea de azi. Când vorbim despre acest tip de diferențe, avem în vedere elemente ale vieții autorilor, personajelor și destinatarilor Vechiului Testament caracteristice societății în care au trăit. Simțim această diferență ori de câte ori citim sau ne imaginăm viața din lumea antică a Israelului, Canaanului, Egiptului, Asiriei, Babilonului sau a multor alte societăți din trecut. Oamenii pe care-i întâlnim pe paginile Vechiului Testament sunt caracterizați de nenumărate tradiții, valori și practici culturale, la fel ca și noi, dar mult diferite de ale noastre din pricina vremurilor și locurilor în care au trăit.

Distanța culturală s-a instalat datorită schimbărilor permanente ale societății omenești, în cadrul structurilor sociale. În multe privințe obiceiurile din vechime astăzi par străine. Vă puteți imagina cum ar fi să trăiți în țara dumneavoastră acum 200 de ani? Pe mulți, diferențele ne-ar face să ne simțim extrem de incomod și am avea nevoie de o lungă perioadă de adaptare. Dacă așa stau lucrurile când e vorba de o perioadă atât de scurtă din istoria propriei noastre națiuni, să ne așteptăm să întâlnim diferențe culturale și mai mari în raport cu lumea Vechiului Testament? Sunt atâtea diferențe între Orientul Antic și zilele noastre, încât multe din lucrurile pe care le citim ne sunt cu totul străine.

Iată câteva exemple de diferențe culturale între noi și Vechiul Testament, care ne fac să resimțim distanța. Lumea Vechiului Testament era în mare parte una agrară. Pretutindeni în Vechiul Testament citim despre creșterea animalelor și despre pescuit dar, pentru omul urban modern, elementele fundamentale care stau la baza acestui stil de viață sunt cu totul străine. Citim despre căsătorii aranjate în Vechiul Testament și astăzi mulți se întreabă cum acceptau tinerii asemenea obiceiuri. Vedem că personaje din Biblie practicau poligamia, și ca urmare conceptul nostru de monogamie e provocat. Găsim sclavie în Vechiul Testament, lucrul care ne șochează. De asemenea, descoperim pe paginile Vechiului Testament că lumea lor era dominată de imperialism și că a fi parte dintr-un mare imperiu reprezenta idealul de structură socială pentru aproape toate culturile Orientului Apropiat antic, inclusiv Israelul. Ideile democratice moderne le erau cu totul necunoscute. Când vedem astfel de trăsături ale vieții din Vechiului Testament și altele asemenea lor, ne întrebăm adesea ce să înțelegem din ele. Ce să facem cu o Biblie atât de profund integrată într-un context cultural mult diferit de al nostru? Când citim Vechiul Testament, aceste diferențe culturale și altele asemenea lor ne fac să resimțim o și mai mare distanță la nivel personal între noi și această carte.

Personale

Pe lângă distanța teologică și cea culturală dintre noi și Vechiul Testament, există un al treilea tip de distanță, cea personală. Când vorbim despre aceasta, ne referim la

faptul că oamenii care au trăit în Vechiul Testament în multe aspecte erau cu mult diferiți de cei din lumea de azi, iar această prăpastie este adâncită și pe considerente extrem de umane și personale.

Bineînțeles că oamenii din Vechiul Testament nu erau cu totul diferiți de noi și după cum vom vedea în lecția aceasta există și o multitudine de lucruri în care ne putem identifica cu ei. Dar, în multe aspecte, mentalitatea lor era extrem de diferită de a noastră, lucru care n-ar trebui să ne surprindă, deoarece sursa atitudinilor lor era contextul teologic și cultural în care trăiau.

Gândiți-vă că unii oameni ai Vechiului Testament au avut parte de experiențe spirituale remarcabile, diferite de ceea ce experimentăm astăzi. Au văzut cerul în viziuni, au auzit vocea lui Dumnezeu cu urechile lor și s-au luptat fizic cu ființe cerești. Opriți-vă un moment pentru a vă pune întrebarea următoare: Cum s-ar schimba în viața mea, dacă aș trece prin astfel de experiențe spirituale? Ce fel de persoană ați fi, dacă ați avea parte de viziuni, experiențe auditive și lupte fizice cu ființe cerești? Cred că realizăm că am fi cu totul transformați dacă am avea și astăzi parte de asemenea experiențe. Înțelegerea acestui fapt trebuie să ne ajute să vedem cât suntem de diferiți de oamenii Vechiului Testament, care au avut astfel de experiențe cu Dumnezeu.

Pe de altă parte, să ne gândim ce fel de oameni suntem datorită influențelor culturale din jurul nostru. În Vechiul Testament, oamenii dețineau roluri sociale foarte neobișnuite pentru noi. Erau împărați, împărătese, țărani sau sclavi. Oamenii Vechiului Testament au trecut prin grozăviile războaielor din antichitate, prin amenințarea foametei și a diverselor plăgi. Citim despre un băiat care se ridică în bătălie împotriva unui uriaș, despre o tânără care conduce o armată în luptă sau despre strigătele sclavilor evrei din Egipt. Foarte puțini dintre noi au astăzi de-a face cu astfel de situații și, ca urmare, ne vine greu să înțelegem ce simt și gândesc oamenii în atare circumstanțe.

Deci, încă de la începutul acestui studiu, trebuie să fim gata să acceptăm faptul că în multe privințe, Vechiul Testament ni se poate părea o scriere foarte puțin familiară. Această parte a Bibliei n-a fost scrisă în lumea noastră contemporană și, ca urmare, vom întâlni multe diferențe teologice, culturale și personale între Vechiul Testament și lumea noastră.

După ce am văzut câteva dintre cauzele și tipurile de distanțe resimțite în relație cu Vechiul Testament, trebuie să abordăm un al doilea subiect: Ce relevanță are Vechiul Testament în viața noastră? De ce ne-am aștepta ca o carte așa de distantă să conțină ceva important pentru lumea noastră? Există multe răspunsuri la aceasta întrebare dar, fără îndoială, motivul principal constă în faptul că Noul Testament afirmă importanța Vechiului Testament în viața noastră.

RELEVANȚA PENTRU NOI

Din păcate, există o învățătură a Noului Testament înțeleasă greșit în zilele noastre, și anume, mulți creștini cred că Noul Testament învață că Vechiul Testament e depășit. Cred că Noul Testament a desființat nevoia pentru Vechiul. În realitate, Noul Testament spune exact contrariul. După cum vom vedea, el ne spune că Vechiul

Testament este absolut esențial în viața creștină. Viața deplină în Hristos, pur și simplu, nu poate fi trăită fără învățătura Vechiului Testament.

Noul Testament ne vorbește în multe moduri despre relevanța Vechiului Testament în viața noastră, dar noi vom aborda doar două dintre ele. Mai întâi, vom studia învățăturile lui Isus și, apoi, pe cele ale apostolului Pavel. Să abordăm, mai întâi, afirmațiile Domnului Isus legate de relevanța Vechiului Testament.

ÎNVĂȚĂTURILE LUI ISUS

Pentru o înțelegere echilibrată a învățăturilor lui Isus despre importanța actuală a Vechiului Testament, vom arunca o privire la două aspecte ale acestora aparente comentarii negative făcute la adresa Vechiului Testament și, apoi, afirmațiile pozitive ale Domnului despre relevanța Vechiului Testament. Mai întâi, să studiem unele dintre învățăturile lui Isus care, la prima vedere, par a prezenta o perspectivă negativă asupra Vechiului Testament.

Comentariile negative

Mulți creștini cred că Isus a pus capăt relevanței Vechiului Testament și folosesc pentru a-și argumenta punctul de vedere Predica de pe Munte, din Matei 5-7. Într-un loc din această predică, Isus abordează câteva probleme de natură etică, abordarea Lui lăsându-i pe mulți cu impresia că se împotrivesc învățăturilor Vechiului Testament. Iată câteva dintre aceste pasaje. În Matei 5:21-22, citim următoarele lucruri despreucidere:

Ați auzit că s-a zis celor din vechime: "Să nu ucizi; oricine va ucide va cădea sub pedeapsa judecății".

În Matei 5:27-28, citim următoarele cuvinte despre adulter:

Ați auzit că s-a zis celor din vechime: "Să nu preacurvești". Dar Eu vă spun că oricine se uită la o femeie ca s-o poftască, a și preacurvit cu ea în inima lui. (Matei 5:27-28)

În Matei 5:31-32, El spune următoarele despre divorț:

S-a zis iarăși: "Oricine își va lăsa nevasta să-i dea o carte de despărțire". Dar Eu vă spun că oricine își va lăsa nevasta, afară numai de pricină de curvie, îi dă prilej să preacurvească; și cine va lua de nevastă pe cea lăsată de bărbat preacurvește. (Matei 5:31-32)

În Matei 5:33-34, vedem același model în abordarea jurămintelor:

Ați mai auzit iarăși că s-a zis celor din vechime: "Să nu juri strâmb; ci să împlinești față de Domnul jurămintele tale". Dar Eu vă spun: să nu jurați nicidecum. (Matei 5:33-34)

De asemenea, Isus vorbește despre răzbunare în Matei 5:38-39:

Ați auzit că s-a zis: "Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte". Dar Eu vă spun: Să nu vă împotriviți celui ce vă face rău. Ci, oricui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt.

În fine, Hristos abordează problema iubirii vrăjmașilor în Matei 5:43-44:

Ați auzit că s-a zis: "Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău". Dar Eu vă spun: iubiți pe vrăjmașii voștri ... și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc (Matei 5:43-44)

Toți ucenicii Domnului trebuie să admită că Isus reprezintă revelația supremă a lui Dumnezeu și că învățăturile Lui sunt mult superioare celor din Vechiul Testament. El a străpuns inima oamenilor și le-a lărgit orizonturile în moduri în care Vechiul Testament n-a putut-o face niciodată. Din nefericire, mulți creștini au înțeles din aceste versete că perspectiva lui Isus asupra crimei, adulterului, divorțului, jurămintelor, răzbunării și dragostei de vrăjmași contrazic învățăturile Vechiului Testament. Argumentul lor este de felul următor: Vechiul Testament învăța că omorul fizic este rău, dar Isus îndreaptă atenția către inima plină de ură. Vechiul Testament interzice adulterul fizic, dar Isus merge mai departe, vorbind despre adulterul inimii. Vechiul Testament, din perspectiva unora, permite divorțul dintr-o mulțime de motive, în timp ce Isus se situează pe o poziție diferită, spunând că divorțul este permis doar în cazul imoralității sexuale. Cu privire la jurăminte, ei susțin că Vechiul Testament nu permite încălcarea unui jurământ pe când Isus își învață ucenicii să nu jure deloc. Aceleași persoane cred adesea că Vechiul Testament permite răzbunarea personală - "ochi pentru ochi" - dar că Isus ne învață să iertăm. Deduc că Vechiul Testament susține iubirea aproapelui și să-ți urăști vrăjmașul, pe când Isus ne poruncește să-i iubim și pe cei din urmă.

Dacă această înțelegere, destul de populară, a învățăturilor lui Isus ar fi măcar un pic adevărată, atunci am avea motiv să credem că Isus a venit să-i elibereze pe cei ce cred în El de sub autoritatea etică a Vechiului Testament. Dar, dacă reflectăm mai adânc la ceea ce a spus, de fapt, Isus în Matei 5, vom descoperi că această perspectivă este departe de a fi adevărată. Deși revelația venită prin Isus este mult superioară celei a Vechiului Testament, El n-a contrazis deloc învățăturile dintâi, ci a intenționat să le consolideze, prin respingerea înțelegerilor eronate care circulau în acea vreme.

Pentru a-L înțelege corect pe Isus, trebuie să vedem că, în Matei 5, El nu contrazice Vechiul Testament, ci respinge modul în care fariseii și cărturarii l-au *interpretat*. În zilele lui Isus erau puțini cei ce aveau acces nemijlocit la textul vechi-testamentar și, din acest motiv, oamenii obișnuiți erau obligați să se bazeze pe învățăturile liderilor lor religioși. După cum vom vedea, atunci când Isus prezintă contrastele din Matei 5, pe care tocmai le-am citit, el pune în contradicție poziția Lui, care era în armonie cu a Vechiului Testament, cu tradițiile cărturarilor și fariseilor adăugate la Vechiului Testament. Iată câteva detalii care dovedesc lucrul acesta.

Mai întâi, observăm că Isus folosește expresiile "ați auzit" și "s-a zis". Cu alte cuvinte, problema Lui era tradițiile orale și nu Vechiul Testament. Când Isus sau alte persoane din Noul Testament fac referire la Vechiul Testament, folosesc expresii de

genul „este scris”. Nicăieri Isus nu contrazice o învățătură citată din Vechiul Testament introdusă prin expresia „este scris”. În Predica de pe Munte, El obiectează la ceea ce „s-a zis” oamenilor și la ceea ce „au auzit”. Cu alte cuvinte, Isus prezintă în contrast afirmațiile cărturarilor și fariseilor cu ale Sale. Isus nu contrazice ceea ce este scris în Vechiul Testament, ci tradițiile orale perpetuate de ceilalți învățători ai lui Israel. De aceea continuă să facă referire la faptul că s-a zis și nu la ce este scris.

În acest sens, trebuie să privim cu atenție pentru a vedea ce spune Isus despre aceste interpretări ale Vechiului Testament. Să revenim la contrastele amintite anterior.

Cu privire la aspectul uciderii, deși unii cred că Domnul este Cel care a inclus ura în aceeași categorie, este important să observăm că Vechiul Testament a interzis atâtuciderea, cât și conflictul în poporul lui Dumnezeu. Idealul de armonie și pace din poporul lui Dumnezeu este exprimat foarte bine în Psalmul 133:1:

Iată ce plăcut și ce dulce este să locuiască frații împreună! (Psalmul 133:1)

Practica stabilită în vremea lui Isus trecea cu vederea conflictele, atâta timp cât acestea nu duceau la ucidere fizică. Prin contrast, Isus respinge această învățătură falsă și scoate în evidență adevărata învățătură a Vechiului Testament, asociind interdicția uciderii cu interdicția de a urî.

În ce privește adulterul, mulți cred că Isus pune adulterul din inimă în aceeași categorie cu cel fizic. Din nou, e ușor de văzut că Isus nu a intrat în dezacord sau a extins cerințele Vechiului Testament. De fapt, Vechiul Testament cerea poporului lui Dumnezeu să se abțină nu numai de la adulter fizic, ci și de la poftire sau adulter în inimă, după cum citim în Exodul 20:17:

Să nu poftești nevasta aproapelui tău, nici robul lui, nici roaba lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici vreun alt lucru care este al aproapelui tău. (Exodul 20:17)

Porunca a zecea interzice explicit să poftești nevasta altcuiva. Deci, vedem că ceea ce spune Isus nu este o negare a Vechiului Testament, ci o reafirmare a Legii.

Despre divorț, mulți comentatori cred că Isus este și aici în dezacord cu Vechiul Testament. Trebuie să înțelegem că, în zilele acelea, mulți lideri religioși credeau că Legea Vechiului Testament le dă dreptul să se despartă de soție din aproape orice motiv, atâta timp cât îi dau o hârtie în sensul acesta. Dar, știm cu toții că Vechiul Testament arată clar că Dumnezeu nu aprobă un asemenea comportament, după cum scrie în Maleahi 2:16:

Căci Eu urăsc despărțirea în căsătorie - zice Domnul Dumnezeul lui Israel (Maleahi 2:16)

În Matei 19:3-9, Isus își prezintă în detaliu poziția cu privire la divorț și arată limpede că împotrivirea aceasta își are originea în Vechiul Testament, mai precis în relatarea despre Adam și Eva.

Cu privire la jurăminte, mulți cred că Isus obiectează la această practică vechi-testamentară dar, din nou, El se împotrivesc denaturării acesteia de către cei din

generația Lui. Se pare că în zilele acelea, unii susțineau că minciuna era permisă, atât timp cât n-a fost însoțită de un jurământ. Isus este împotriva unei asemenea învățături și arată că Vechiul Testament interzice orice fel de minciună, nu doar pe cele care încalcă un jurământ, după cum citim în Proverbe 6:16-17:

Șase lucruri urăște Domnul și chiar șapte Îi sunt urâte: ochii trufași, limba mincinoasă ... (Proverbe 6:16-17)

Din acest motiv, El spune în Matei 5:37: Felul vostru de vorbire să fie:

"Da, da; nu, nu". (Matei 5:37)

Isus nu este în dezacord cu Vechiul Testament, ci artă că tradițiile orale ale cărturarilor și fariseilor nu se ridicau la standardele acestuia.

În ce privește răzbunarea, mulți cred că Vechiul Testament aprobă răzbunarea și că Isus o respinge. Însă inițial, prevederea "ochi pentru ochi" din Exodul 21:24 era menită să-i călăuzească pe judecătorii poporului, în deciziile juridice oficiale. Cu alte cuvinte, judecătorii trebuiau să dea verdictele și pedepsele în conformitate și proporțional cu fapta comisă. Acest standard n-a fost niciodată menit a fi aplicat în cadrul relațiilor inter- personale. În schimb, Vechiul Testament învață că bunătatea și mila trebuie să caracterizeze comportamentul, după cum citim în Leviticul 19:18:

Să nu te răzbuni și să nu ții necaz pe copiii poporului tău. ... Eu sunt Domnul. (Leviticul 19:18)

În zilele lui Isus, ideea de "ochi pentru ochi" era luată ca aprobarea lui Dumnezeu în ce privește răzbunarea personală. Se credea că, atunci când cineva îți face ceva, ai dreptul să te răzbuni pe el în mod egal. Dar, Isus nu este de acord cu această răstălmăcire a legii și afirmă că învățătura Vechiului Testament este să arătăm bunătate în relațiile inter- personale.

În fine, cu privire la iubirea dușmanilor, mulți considerau în mod nejustificat, că Vechiul Testament aproba ura împotriva acestora. Unii învățători din zilele lui Isus se pare că trăgeau concluzia că porunca din Leviticul 19:18 "să iubești pe aproapele tău" avea și sensul de "să urăști pe vrăjmașul tău". Bineînțeles că Vechiul Testament nu spune nicăieri așa ceva ci, de fapt, Exodul 23:4 ne arată cum să ne purtăm cu vrăjmașii:

Dacă întâlnești boul vrăjmașului tău sau măgarul lui rătăcit, să i-l aduci acasă. (Exodul 23:4)

Deci, încă o dată, Isus nu contrazice Vechiul Testament prin poziția Lui, ci se împotrivesc interpretărilor false ale acelor vremuri și reafirmă adevărul învățăturilor vechi-testamentare.

Dacă ne imaginăm că Isus a afirmat ceva contrar Vechiului Testament, atunci L-am înțeles cu totul greșit. După cum vom vedea, Isus arată adesea direcția în care se îndreaptă învățătura Vechiului Testament și explică practicile și credințele pe care acesta le anticipează. În sensul acesta, învățăturile Lui trec dincolo de cele ale Vechiului Testament, descoperind mai mult din caracterul lui Dumnezeu și din voia Lui pentru

oameni. Dar, Isus nu s-a împotrivit niciodată Vechiului Testament sau învățăturilor lui ci, dimpotrivă, s-a situat pe o poziție antagonică interpretărilor false din acele zile.

După ce am văzut că aparentele comentarii negative despre Vechiul Testament nu sunt altceva decât confirmări ale acestuia, să abordăm acele pasaje în care Isus susține prin afirmații pozitive autoritatea și relevanța Vechiului Testament, într-un mod simplu de observat de fiecare dintre noi.

Afirmațiile pozitive

În general, există multe modalități prin care putem vedea atitudinea pozitivă a Domnului Isus asupra Vechiului Testament. De exemplu, El face în mod constant referire la vechile Scripturi ca bază pentru învățăturile Lui. Pe muntele schimbării la față se arată în compania lui Moise, legiuitorul, și Ilie, marele profet. În întreaga Lui viață, Isus S-a dedicat împlinirii și respectării tuturor învățăturilor Vechiului Testament.

Dar, pentru a oferi și exemple concrete ale acestei atitudini pozitive ale lui Isus față de Vechiul Testament, vom privi din nou în Predica de pe Munte. Iată ce spune El în Matei 5:17-18:

Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Prorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc. Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile. (Matei 5:17-18)

Aici, Isus afirmă cu tărie că nu a venit să strice Legea sau Proorocii, subliniind că orice detaliu al Vechiului Testament, până la cea mai mică literă sau semn, va rămâne valabil până la sfârșitul vremurilor.

Din nefericire, creștinii cred adesea că Isus a vrut să spună exact contrariul. Ei citesc unde scrie “Să nu credeți că am venit să stric Legea ... ci să împlinesc” și înțeleg că Isus a spus “Să nu credeți că am venit să stric Vechiul Testament ci să arăt că este irelevant”. Citind cuvintele lui Isus din Matei 5:19, aflăm că Isus n-a vrut să spună așa ceva. Iată ce scrie:

Așa că, oricine va strica una din cele mai mici din aceste porunci și va învăța pe oameni așa, va fi chemat cel mai mic în Împărăția cerurilor; dar oricine le va păzi și va învăța pe alții să le păzească, va fi chemat mare în Împărăția cerurilor. (Matei 5:19)

Observați ce spune Isus aici. Dacă oamenii nu respectă chiar și cea mai mică dintre porunci, sau îi încurajează pe alții să facă așa, vor fi socotiți cei mai mici în împărăția cerurilor. Isus știa că fariseii și cărturarii erau selectivi în abordarea Vechiului Testament. Ca urmare, Isus își învață ucenicii să asculte și să îplinească tot Vechiul Testament, nu numai porțiuni din el. Hristos vrea ca urmașii Lui să se supună oricărui detaliu al Vechiului Testament. De fapt, El este atât de insistent asupra acestui fapt, încât spune că, putem spera la un destin mai bun decât al cărturarilor și al fariseilor, doar dacă ne supunem întreg Vechiului Testament, după cum spune în Matei 5:20:

Căci vă spun că, dacă neprihănirea voastră nu va întrece neprihănirea cărturarilor și a fariseilor, cu niciun chip nu veți intra în Împărăția cerurilor. (Matei 5:20)

Trebuie să admitem că afirmațiile lui Isus ridică o multitudine de întrebări de natură practică. Ce înseamnă pentru lumea modernă să se supună Vechiului Testament? Cum trebuie să țină creștinii poruncile Vechiului Testament, până la ultima, astăzi? Acestea sunt întrebări importante pe care le vom aborda în această serie de lecții dar, în acest moment, ne este suficient să înțelegem acest principiu - Isus și-a învățat ucenicii să primească Vechiul Testament ca pe Cuvântul plin de autoritate al lui Dumnezeu. Nu aveau voie să-l respingă, ca fiind irelevant, ci să-l învețe și să respecte toate învățăturile lui.

ÎNVĂȚĂTURILE LUI PAVEL

După ce am văzut că Isus ne învață să privim Vechiul Testament ca relevant pentru viața creștină, trebuie să ne îndreptăm pe scurt către mărturia apostolului Pavel. Pentru a înțelege susținerea lui pentru Vechiul Testament, vom studia comentariile lui Pavel așa cum am procedat cu cele ale Domnului Isus. Vom studia mai întâi comentariile aparent negative cu privire la Lege și, apoi, afirmațiile lui pozitive privitoare la relevanța Vechiului Testament. Să abordăm, mai întâi, comentariile aparent negative.

Comentariile negative

Din păcate, mulți creștinii de azi cred că Pavel are o atitudine negativă în ce privește Vechiul Testament. Acești credincioși sinceri fac apel la multe pasaje din epistolele apostolului, dar noi vom studia un singur exemplu, din Galateni 3:1-6:

O, galateni nehibzuiți Cine v-a fermecat pe voi, înaintea ochilor cărorora a fost zugrăvit Isus Hristos ca răstignit? Iată numai ce voiesc să știi de la voi: prin faptele Legii ați primit voi Duhul ori prin auzirea credinței Sunteți așa de nehibzuiți? După ce ați început prin Duhul, vreți acum să sfârșiți prin firea pământească? În zadar ați suferit voi atât de mult? Dacă în adevăr, e în zadar. Cel ce vă dă Duhul și face minuni printre voi le face oare prin faptele Legii sau prin auzirea credinței? (Galateni 3:1-6)

Trebuie să admitem că Pavel era convins de faptul că Hristos a revelat mai mult despre Dumnezeu și despre voia Lui decât Vechiul Testament. Era convins că credința nou-testamentară reprezintă o revelație mai înaltă. Din păcate, mulți credincioși sinceri citesc pasaje ca acesta și ajung la concluzia că apostolul considera că Vechiul Testament este irelevant. În realitate, Pavel nu neagă relevanța ci obiectează, pur și simplu, față de utilizarea eronată a Vechiului Testament.

În mod concret, în versetul 2, Pavel îi întreabă pe galateni dacă au primit Duhul Sfânt prin lege sau prin credință. În versetul 3, îi întreabă despre lucrul în care se încred.

Aveau să ajungă să se încreadă în eforturile omenești, după ce începuseră prin Duhul? În versetul 5 întreabă dacă minunile Duhului veniseră datorită faptului că țineau legea sau deoarece crezuseră evanghelia. În fiecare situație, Pavel vrea să arate că binecuvântarea credinței creștine vine nu prin faptele Legii, ci prin credința în Evanghelia lui Hristos.

Aceste afirmații și altele asemenea lor îi fac pe mulți creștini să creadă că apostolul respinge relevanța și autoritatea Vechiului Testament, înlocuind-o cu credința creștină și cu Duhul Sfânt. De fapt, ei fac următoarea afirmație: a considera Vechiul Testament ca relevant pentru viața creștină înseamnă a te întoarce de la Evanghelie.

Cu toate acestea, când analizăm mai atent contextul acestor versete descoperim că, la fel ca Isus, Pavel nu se opune Vechiului Testament, ci celor care abuzau de interpretarea lui eronată. Pavel se împotrivesc vehement transformării Vechiului Testament într-o sursă de religie legalistă, care susține că mântuirea se capătă prin fapte bune. În acest pasaj, Pavel se împotrivesc învățătorilor care-i aduseseră pe galateni sub judecata legii, prin învățătura falsă conform căreia mântuirea se primește prin ținerea acesteia. Prin contrast, apostolul afirmă că evanghelia lui Hristos este în armonie cu adevărata învățătură a Vechiului Testament. Iată cum abordează el lucrurile mai târziu, în capitolul 3:10-13, unde citim următoarele cuvinte:

Căci toți cei ce se bazuie pe faptele Legii sunt sub blestem; pentru că este scris: "Blestemat este oricine nu stăruie în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă". Și că nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu, prin Lege, este învederat, căci "cel neprihănit prin credință va trăi". Însă Legea nu se întemeiază pe credință; ci ea zice: "Cine va face aceste lucruri va trăi prin ele". Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi - fiindcă este scris: "Blestemat e oricine este atârnat pe lemn" (Galateni 3:10-13)

Din acest pasaj vedem lămurit că Pavel se împotrivesc celor care se bazau pe ascultarea lor față de lege pentru mântuire. Se împotrivesc celor ce doreau să fie îndreptățiți prin ea. Când aceasta este și practica noastră religioasă, ne aflăm sub blestem, deoarece nu vom putea niciodată asculta în mod perfect. Singura cale de ieșire de sub blestem este prin credința în Hristos, care a luat asupra lui blestemul nostru.

S-a împotrivit Pavel Vechiului Testament? Considera el ca adevărata învățătură a acestuia este irelevantă pentru creștini? Cu siguranță nu. De fapt, Pavel folosește Vechiul Testament pentru a dovedi că mântuirea este numai prin credință. În Galateni 3:11, el citează Habacuc 2:4, unde profetul declară:

Cel neprihănit va trăi prin credința lui. (Habacuc 2:4)

Potrivit lui Pavel, evanghelia creștină a mântuirii prin credință este și adevărata învățătură vechi-testamentară.

După ce am văzut că aparentele comentarii negative ale lui Pavel sunt, de fapt, îndreptate către folosirea greșită a Vechiul Testament pe post de sistem de îndreptățire prin fapte, este important să vedem și faptul că apostolul afirmă cu tărie autoritatea și relevanța Vechiul Testament pentru urmașii lui Hristos.

Afirmațiile pozitive

Pavel se referă la Vechiul Testament de nenumărate ori, pentru a-și justifica propria teologie. Citate și aluzii apar pretutindeni în scrierile lui dar, mai explicit, el spune că cei credincioși trebuie să trateze Vechiul Testament ca pe o carte relevantă pentru viața lor. Un exemplu în acest sens este Romani 15:4:

Și tot ce a fost scris mai înainte a fost scris pentru învățătura noastră, pentru ca, prin răbdarea și prin mângâierea pe care o dau Scripturile, să avem nădejde. (Romani 15:4)

Conform acestui pasaj, Vechiul Testament este esențial pentru dezvoltarea și menținerea nădejzii noastre creștine. Prin citirea relatărilor istorice, a psalmilor, a promisiunilor și a judecăților Vechiul Testament, speranța noastră în Hristos va crește.

Fără nicio îndoială, cea mai clară și mai puternică afirmație a lui Pavel cu privire la relevanța Vechiul Testament se află în 2 Timotei 3:16:

Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună. (2 Timotei 3:16)

Cei mai mulți creștini cunosc bine acest verset, dar își imaginează adesea că expresia “toată Scriptura” se referă la Noul Testament. Fără îndoială că aceste cuvinte fac referire și la perspectiva noastră asupra Noului Testament, dar atunci când Pavel îi scrie lui Timotei în alte locuri despre Scriptură”, are în vedere, în mod special, Vechiul Testament. Deci, iată lucrurile minunate pe care Vechiul Testament le poate oferi: ne învață, ne mustră, ne corectează și ne dă înțelepciune în neprihănire, pentru orice faptă bună. Cu alte cuvinte, Pavel spune că Vechiul Testament este relevant și aproape indispensabil pentru trăirea creștină.

Deci, în studiul Vechiului Testament, trebuie să înțelegem nu doar distanța care ne separă de această carte veche ci și faptul că Noul Testament ne cheamă să avem o perspectivă înaltă asupra relevanței Vechiului Testament pentru viața noastră, astăzi. Studierea Vechiului Testament nu este un efort irelevant, ci abordarea unei cărți care ne oferă informații prețioase pentru mântuire.

În acest moment al lecției, vom aborda al treilea subiect major, și anume cum putem aplica Vechiul Testament în zilele noastre.

APLICAȚIA PENTRU NOI

Din scurta discuție purtată în aceste lecții, ar trebui să fie evident faptul că sarcina înțelegerii și aplicării Vechiului Testament este una extrem de dificilă. Este o mare ușurare să știm că Duhul Sfânt ajută ucenicii lui Hristos să studieze și să aplice Vechiul Testament. De fapt, El ne conduce și ne învață dincolo de ce am putea realiza prin propria

noastră putere. Însă, oricât de încurajator ar fi locul acesta, nu trebuie să ne culcăm pe o ureche, așteptând ca Duhul Sfânt să facă toată lucrarea ci, este responsabilitatea noastră înaintea lui Dumnezeu să acceptăm provocarea studierii cu responsabilitate a modalităților de aplicare a Vechiului Testament în cel mai bun mod cu putință. Apostolul Pavel vorbește despre această responsabilitate în 2 Timotei 2:15:

Caută să te înfățișezi înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat, ca un lucrător care n-are de ce să-i fie rușine și care împarte drept Cuvântul adevărului. (2 Timotei 2:15)

Pentru a analiza aplicarea Vechiului Testament în creștinismul de azi, vom discuta trei aspecte. Mai întâi, vom vedea că aplicarea Vechiului Testament la viața noastră este o adevărată provocare, apoi, vom studia corelațiile care fac posibilă aplicarea unei cărți atât de vechi la ziua de azi și, în fine, dezvoltările de care trebuie să ținem cont în aplicarea Vechiului Testament.

PROVOCAREA

Care este provocarea cu care avem de-a face atunci când încercăm să înțelegem și să aplicăm Vechiul Testament la ziua de acum? Există multe modalități de a descrie această provocare, dar ne vom concentra doar asupra unui aspect central. Trebuie să descoperim modul în care să construim un pod peste prăpastia dintre noi și Vechiul Testament. Trebuie să aflăm cum să acoperim distanța care ne separă, pentru a putea beneficia de relevanța lui actuală.

Să exprimăm lucrul acesta cât mai simplu. După cum am văzut, Dumnezeu a dat Vechiul Testament poporului Lui, cu mulți ani în urmă, pentru ca la vremea respectivă să poată trăi pentru El. Dar, așa cum am văzut, El ne-a dat Vechiul Testament și nouă, pentru ca și noi să putem trăi prin el. Dar, noi trăim într-o lume cu mult diferită de cea a Vechiului Testament și, din acest motiv, există o prăpastie uriașă între noi și cartea aceasta, făcând foarte dificilă aplicarea ei în viața noastră. De aceea, pentru a putea aplica Vechiul Testament în zilele noastre într-un mod responsabil, trebuie să abordăm trei lucruri. Mai întâi, trebuie să înțelegem lumea antică din care a provenit Vechiul Testament, apoi, trebuie să parcurgem distanța istorică dintre noi și Vechiul Testament, acordând atenție diferențelor dintre lumea noastră și lumea de atunci și, în fine, trebuie să preluăm ceea ce învățăm din Vechiul Testament, aducând această învățătură dincoace de prăpastie și aplicând-o la zilele noastre.

Iată felul în care sumarizează apostolul Pavel provocarea aplicării Vechiului Testament, în 1 Corinteni 10:11, unde relatează narațiunea exodului poporului Israel din Egipt.

Aceste lucruri li s-au întâmplat ca să ne slujească drept pilde și au fost scrise pentru învățătura noastră, peste care au venit sfârșiturile veacurilor. (1 Corinteni 10:11)

Observați că Pavel spune cel puțin trei lucruri importante pentru noi. Mai întâi, el vorbește despre evenimente și scrieri - "lucrurile acestea s-au întâmplat. . . și au fost

scrise”. Apoi, Pavel vorbește despre sine însuși și despre creștinii din Corint, atunci când spune “au fost scrise pentru învățătura noastră”. În fine, el se referă la prăpastia dintre corinteni și evenimentele și scrierile lumii antice, atunci când îi descrie pe creștini ca “cei peste care au venit sfârșiturile veacurilor”. Acești termeni arată că Pavel a înțeles în mod clar că credincioșii Noului Testament trăiesc într-o lume diferită de cea a Vechiului Testament. Noi trăim în vremurile din urmă, în care istoria se împlinește. Din aceste cuvinte ale apostolului, vedem că provocarea pe care trebuie să ne-o asumăm este aceea de a fi gata să studiem lumea antică, chiar și în condițiile existenței unei prăpastii temporale între noi și aceasta.

În primul rând, aplicarea corectă a Vechiul Testament în zilele noastre presupune să lăsăm în urmă lumea de azi. Una dintre principalele noastre responsabilități este aceea de a interpreta Vechiul Testament în propriii lui termeni. Bineînțeles că nimeni nu poate face lucrul acesta perfect și nu ne putem dezlipi complet de perspectivele noastre moderne. Cu toate acestea, cu toții cunoaștem diferența dintre a pretinde că o carte antică a fost scrisă direct pentru noi și încercarea onestă de a citi o asemenea carte în cadrul propriului ei context istoric. Orice student serios al Vechiului Testament trebuie să înțeleagă faptul că citim și aplicăm o carte care a fost croită special pentru un popor care a trăit cu mii de ani în urmă. Un aspect foarte important este acela că Vechiul Testament nu reprezintă vocea lui Dumnezeu și a autorilor Lui inspirați adresată direct nouă, ci noi doar tragem cu urechea la un mesaj adresat altora.

Din acest motiv, la un moment dat, trebuie să ne punem întrebarea: care a fost înțelesul inițial al Scripturilor? Înțelesul inițial al Vechiul Testament stabilește direcția inițială a ceea ce a vrut Dumnezeu să învețe poporul Lui din el. Care erau prioritățile lor? Care erau încredințările lor? Care erau situațiile prin care treceau? Cum au înțeles ei anumite pasaje ale Vechiul Testament? În lecțiile următoare ale acestei serii, vom învăța cum să citim Vechiul Testament călătorind în lumea autorilor lui și destinatarilor lui inițiali.

În al doilea rând, pentru aplicarea corectă a Vechiului Testament, trebuie să analizăm cu atenție vremurile dintre perioada de atunci și zilele noastre, pentru a vedea diversele tipuri de corelații și dezvoltări care au avut loc în cadrul credinței biblice. După cum vom vedea, învățăturile Vechiul Testament s-au dezvoltat și au crescut de-a lungul timpului. Nu e ca și cum Dumnezeu a spus odată ceva poporului Său, fără a mai aborda subiectul ulterior. Dimpotrivă, în perioada dintre Vechiul Testament și zilele noastre, Dumnezeu a revelat mult mai mult. O parte din această creștere a revelației apare chiar în Vechiul Testament, iar altă parte apare în Noul Testament. În orice caz, pentru a trece prăpastia, trebuie să luăm în considerare tot ce a spus Dumnezeu.

În al treilea rând, provocarea aplicării Vechiul Testament constă în faptul că trebuie să fim dedicați sută la sută ideii că Vechiul Testament a fost scris având în vedere și generațiile viitoare. După cum spune Pavel, Vechiul Testament “a fost scris pentru noi”. Aceasta ne cere să acordăm o atenție specială responsabilităților pe care le avem în calitate de credincioși în lumea modernă. Nevoile poporului lui Dumnezeu de azi sunt similare în multe aspecte cu cele ale poporului din trecut, dar ele au și aspecte și elemente noi și diferite. Pentru a aplica eficient Vechiul Testament în ziua de astăzi, trebuie să fim conștienți de contextul în care trăim, atât noi cât și cei cărora încercăm să-l aplicăm.

După ce am văzut care sunt provocările cu care are de-a face oricine încearcă să aplice Vechiul Testament azi, trebuie să ne îndreptăm către al doilea element care ne

preocupă în domeniul aplicării. Care sunt punctele de legătură care fac posibilă preluarea învățaturii din lumea Vechiului Testament și aducerea ei dincoace de prăpastia istorică, în lumea contemporană? Ce trăsături comune fac posibil locul acesta?

CORELAȚIILE

Pentru ca orice carte să aibă relevanță în viața cuiva, trebuie să existe anumite legături între cititor și conținutul ei. Cumva, trebuie să existe suficient de multe elemente comune între ceea ce spune cartea și ceea ce experimentează cititorul în viața lui, pentru ca aceasta să i se poate aplica. Lucrul acesta este valabil pentru cărți, în general, și, în particular, pentru Vechiul Testament. Deci, în acest moment, trebuie să ne întrebăm ce corelații există între lumea Vechiul Testament și lumea noastră, care fac această carte aplicabilă sau relevantă pentru viața contemporană?

Există multe modalități în care putem cataloga aceste corelații, dar în cadrul acestei lecții vom discuta despre trei lucruri pe care le avem în comun cu audiența inițială a Vechiului Testament. Concret, avem același Dumnezeu, trăim în aceeași lume și suntem același tip de oameni. Să detaliem aceste trei corelații.

Același Dumnezeu

Mai întâi, atunci când studiem Vechiul Testament, trebuie să fim atenți la faptul că Dumnezeul creștinilor Noului Testament este același cu Cel despre care citim în Vechiul Testament. Creștinii se închină și slujesc astăzi aceluiași Dumnezeu căruia i-au slujit israeliții credincioși în vechime, încă înainte de nașterea lui Isus.

Faptul că slujim același Dumnezeu stabilește corelații foarte importante, deoarece Scriptura ne învață că Dumnezeu este imuabil, sau neschimbat. El este același și azi și în antichitate. Aici trebuie să fim atenți. Biblia învață că Dumnezeu este imuabil, dar numai în anumite lucruri. Imuabilitatea lui nu înseamnă că Dumnezeu nu face nimic. Nu înseamnă că El este imobil. După cum învață teologia creștină tradițională, există trei elemente principale în care Dumnezeu este imuabil. El nu-și schimbă planul veșnic, caracterul sau atributele și făgăduințele legămintelor. Să studiem felul în care imuabilitatea lui Dumnezeu ne asigură de faptul că El este același și azi și în zilele Vechiul Testament.

Mai întâi, planul veșnic al lui Dumnezeu este neschimbat. Biblia învață clar că tot ceea ce a făcut Dumnezeu și tot ceea ce face El în prezent este parte a unui plan unitar și neschimbat, după cum spune profetul Isaia în 46:10:

Eu am vestit de la început ce are să se întâmple și cu mult înainte ce nu este încă împlinit. Eu zic: "Hotărârile Mele vor rămâne în picioare și Îmi voi aduce la îndeplinire toată voia Mea. (Isaia 46:10)

În aceste lecții, vom studia obiectivul și direcția acestui plan veșnic în detaliu, dar în acest moment este suficient să spunem că imuabilitatea planului veșnic al lui Dumnezeu ne învață că obiectivele Lui din Vechiul Testament sunt în armonie cu cele din Noul Testament. Indiferent ce diferențe vedem între ele, cele două Testamente nu

reprezintă două planuri diferite, care se înlocuiesc sau se contrazic unul pe altul. Dimpotrivă, Vechiul și Noul Testament sunt faze sau etape ale unui plan unitar care, în trecut, în prezent și viitor, va face ca istoria omenirii să se îndrepte către un obiectiv neschimbat.

În al doilea rând, Dumnezeu este imuabil în caracterul sau atributele Lui. Dumnezeu ne arată diverse aspecte ale caracterului Lui, în momente diferite, uneori arătând milă, alteori mânie, dar caracterul sau natura Lui veșnică nu se schimbă niciodată. Iată cum descrie Epistola către Evrei natura veșnică a lui Hristos, în 1:10-12:

"La început, Tu, Doamne, ai întemeiat pământul; și cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale. Ele vor pieri, dar Tu rămâi; toate se vor învechi ca o haină; le vei face sul ca pe o manta, și vor fi schimbate; dar Tu ești același; și anii Tăi nu se vor sfârși". (Evrei 1:10-12)

La rândul lui, Iacov spune în 1:17:

Orice ni se dă bun și orice dar desăvârșit este de sus, coborându-se de la Tatăl luminilor, în care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare. (Iacov 1:17)

Dumnezeul nostru nu se schimbă; dimpotrivă caracterul Său rămâne totdeauna același.

Din nefericire, trăim vremuri în care mulți creștini se îndoiesc de consecvența caracterului lui Dumnezeu și se poartă, ca și cum în Biblie, Dumnezeu arată la început un set de atribute, iar mai târziu, un altul. Îmi amintesc că, la vârsta de 6 ani, am auzit-o pe învățătoarea de la Școala Duminicală vorbind despre Iosua, în bătălia de la Ierihon. Când a terminat de povestit, a aruncat o privire în clasă și a spus: "Copii, Dumnezeu era foarte rău în Vechiul Testament, cerând ca până și copiii să fie omorâți. Dar, acum, Dumnezeu S-a schimbat. În Noul Testament, El îi iubește pe toți. Nu vă pare bine că trăiți în perioada Noului Testament și nu în cea a Vechiului Testament?" Bineînțeles că toți ne-am bucurat pentru asta. Niciunul dintre noi nu voia să fie omorât, precum copiii din Ierihon.

Chiar dacă intențiile ei erau bune, învățătoarea mea a făcut o mare greșală. Caracterul lui Dumnezeu nu s-a schimbat față de perioada Vechiului Testament, ci judecă la fel și în Noul Testament și în Vechiul și este la fel de iubitor în ambele Testamente. Caracterul lui Dumnezeu a fost și va fi totdeauna la fel cum este în momentul de față, adică neschimbat.

Imuabilitate atributelor lui Dumnezeu ne dă motiv să credem că Vechiul Testament este relevant și astăzi pentru viața noastră. În ciuda faptului că, la prima vedere, multe dintre acțiunile Lui din Vechiul Testament arată diferit de cele din Noul Testament, noi trebuie să susținem învățătura Scripturii, conform căreia caracterul lui Dumnezeu nu se schimbă niciodată. Orice acțiune pe care a întreprins-o în Vechiul Testament reflectă caracterul Lui și, datorită faptului că acesta nu s-a schimbat deloc, putem avea toată încrederea că și acțiunile Lui din Noul Testament sunt în armonie cu natura Lui veșnică. Dacă credincioșii Vechiului și Noului Testament au același Dumnezeu, cu aceleași atribute, trebuie să ne așteptăm să observăm similarități între

modalitățile Lui de raportare la credincioșii din vechime și la cei ai Noului Testament. Aceste similarități fac ca Vechiul Testament să fie relevant pentru viața noastră.

În al treilea rând, Biblia ne arată că Dumnezeu este imuabil în făgăduințele legămintelor pe care le încheie. Absolut întotdeauna, Dumnezeu va împlini tot ceea ce a promis prin legământ poporului Său. Și aici trebuie să fim cu mare băgare de seamă. Unele dintre pedepsele sau dintre lucrurile pe care Dumnezeu le promite în Scriptură, nu se împlinesc. Dar, amenințările sau ce le oferă nu reprezintă făgăduințele legământului. Făgăduințele legământului sunt acele lucruri pe care Dumnezeu a jurat că le va face, iar aceste jurăminte sunt de nezdruccinat. Iată ce spune Evrei 6:17:

De aceea și Dumnezeu, fiindcă voia să dovedească cu mai multă tărie moștenitorilor făgăduinței nestrămutarea hotărârii Lui, a venit cu un jurământ. (Evrei 6:17)

Dumnezeu este imuabil în legămintele Lui. În Geneza 9:16, Dumnezeu a promis că ori de câte ori va vedea curcubeul pe cer, Își va aduce aminte de legământul veșnic cu Noe și nu va mai nimici lumea prin potop. În Geneza 17, Dumnezeu promite de trei ori că legământului cu Avraam va fi unul veșnic și, în 1 Cronici 16:15-18, David își reamintește legământul veșnic al lui Dumnezeu cu patriarhii, prin care promite să le dea țara. În 2 Samuel 23:5, David menționează că Dumnezeu a făcut un legământ veșnic cu el în ce privește monarhia urmașilor lui pe tronul lui Israel. În ciuda eșecurilor lui Israel, ale lui Iuda și ale casei lui David, care au dus la exil, Dumnezeu a respectat întotdeauna acest legământ. În Ezechiel 16:59-60, citim următoarele cuvinte:

Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu: "Îți voi face întocmai cum ai făcut și tu, care ai nesocotit jurământul rupând legământul. Dar Îmi voi aduce aminte de legământul Meu făcut cu tine în vremea tinereții tale și voi face cu tine un legământ veșnic. (Ezechiel 16:59-60)

Trebuie să admitem că, din când în când, pare că, în Noul Testament, Dumnezeu a uitat sau a lăsat deoparte unele dintre făgăduințele Lui. Dar, realitatea este că atunci când înțelegem corect Sfânta Scriptură și ne amintim că Dumnezeu nu se schimbă, vom descoperi că toate făgăduințele legămintelor Lui s-au împlinit sau urmează să se împlinească. Din acest motiv, avem suficiente motive să credem că Vechiul Testament poate fi aplicat în mod eficient urmașilor lui Hristos din Noul Testament. Dumnezeu a făcut multe promisiuni credincioșilor Vechiul Testament și putem fi siguri că și în Noul Testament El își ține promisiunile.

După ce am văzut că Vechiul și Noul Testament sunt legate între ele de faptul că ambele prezintă același Dumnezeu imuabil, trebuie să ne îndreptăm către al doilea tip de corelație dintre credința Vechiului și a Noului Testament, și anume faptul că trăim în aceeași lume.

Aceeași lume

Vechiul Testament provine din aceeași lume în care trăim și noi și pe aceasta o descrie. Credința credincioșilor vechi-tetamentari nu este din altă lume, ci s-a dezvoltat

pe planeta aceasta, astfel încât avem în comun istoria lumii și o multitudine de circumstanțe. Aceste realități trebuie să ne facă să vedem că între credințele celor două Testamente sunt o mulțime de similarități. Mai întâi, Vechiul Testament oferă contextul care explică multe dintre experiențele noastre curente. Apoi, Vechiul Testament descrie situații asemănătoare cu cele prin care trecem astăzi. Iată ce avem în vedere atunci când spunem că Vechiul Testament oferă contextul istoric pentru experiența credinței noastre.

Una dintre caracteristicile cele mai evidente și mai remarcabile ale Vechiului Testament este aceea că prezintă nenumărate evenimente și învățături, care alcătuiesc contextul evenimentelor și învățăturilor Noului Testament. Evenimentele Vechiului Testament nu s-au petrecut un vid și nu sunt rodul ficțiunii, ci sunt evenimente istorice reale, dintre care multe au lăsat o amprentă remarcabilă asupra istoriei lumii.

De exemplu, Cele Zece Porunci primite de Israel în cartea Exodul s-au dovedit a fi contextul moral al învățăturilor Noului Testament. În mod asemănător, alegerea lui David de către Dumnezeu ne oferă contextul istoric al descendenței lui Isus din marea împărat al evreilor. Realitatea istorică a exilului poporului Israel în alte țări oferă contextul istoric pentru proclamarea lui Isus care a venit să elibereze robii. În aceste moduri și în multe altele, Vechiul Testament este relevant pentru viața în era Noului Testament, datorită contextului istoric pe care-l oferă.

În al doilea rând, Vechiul Testament este relevant și datorită evenimentelor pe care le prezintă și care sunt o paralelă la experiența noastră creștină. Cunoaștem cu toții expresia “istoria se repetă” și înțelegem că multe evenimente sunt, adesea, foarte asemănătoare altora din trecut.

Asemenea credincioșilor Vechiului Testament, și noi trăim într-o lume creată de Dumnezeu, dar căzută în păcat. Ei au avut de suferit împotrivire din partea altora și din partea puterilor demonice, și de aceeași experiență avem parte și noi. Ei au avut nevoie de ajutorul lui Dumnezeu pentru a birui, la fel ca și noi. Paralelele dintre lumea Vechiului Testament și lumea noastră sunt multiple. Dacă studiem în profunzime, dincolo de diferențele de suprafață, putem vedea că trăim în circumstanțe foarte asemănătoare cu cele ale autorilor Vechiului Testament și ale destinatarilor lor.

În fine, putem găsi o altă corelație între Vechiul Testament și lumea noastră, și anume, faptul că avem de-a face cu același tip de oameni.

Același tip de oameni

Deși există multe diferențe de suprafață între oamenii din antichitate, ai Vechiului Testament, și cei de azi, există și o multitudine de similarități care ne leagă. Există cel puțin trei aspecte în care suntem la fel: toți oamenii sunt creați după chipul lui Dumnezeu, toți oamenii sunt căzuți în păcat și ființele umane sunt împărțite în două categorii: cei ce sunt și cei ce nu sunt în legământ cu Dumnezeu.

Mai întâi, indiferent unde și când au trăit, toți oamenii sunt creați după chipul lui Dumnezeu. Această învățătură este limpede pretutindeni în Vechiul și în Noul Testament. În Geneza 1:27, citim următoarele cuvinte:

Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut. (Geneza 1:27)

Mai mult, din Geneza 9:6 aflăm că, și după ce păcatul a corupt natura umană, omul continuă să fie imaginea lui Dumnezeu:

Dacă varsă cineva sângele omului, și sângele lui să fie vărsat de om; căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul Lui. (Geneza 9:6)

Noul Testament afirmă, la rândul lui, că toți oamenii reprezintă chipul lui Dumnezeu, în Iacov 3:9, unde citim următoarele:

Cu ea [limba] binecuvântăm pe Domnul și Tatăl nostru, și tot cu ea blestemăm pe oameni, care sunt făcuți după asemănarea lui Dumnezeu. (Iacov 3:9)

Același lucru îl spune și Pavel, în 1 Corinteni 11:7:

... el [bărbatul] este chipul și slava lui Dumnezeu... (1 Corinteni 11:7)

Deși într-o lecție viitoare vom spune mult mai multe despre ce înseamnă să porți chipul lui Dumnezeu, acum este suficient să menționăm că există un număr de caracteristici care într-o măsură sau alta sunt comune dacă nu chiar universale, tuturor oamenilor. În trecut, biserica s-a concentrat asupra faptului că ființa umană este una rațională, că are abilități lingvistice aparte și că este o creatură morală și religioasă.

Prin această prismă biblică, observăm că trebuie să fim atenți să nu subliniem excesiv diferențele dintre oamenii din perioada Vechiului Testament și cei din vremurile actuale. În esență, oamenii care trăiesc în zilele noastre nu sunt cu mult diferiți de cei din antichitate. Deși nu suntem exact ca ei, putem presupune că abilitățile raționale, lingvistice și morale ce caracterizează viața noastră erau prezente și în viața lor. Din aceste motive, putem avea o mare încredere că Vechiul Testament se poate aplica eficient și la zilele noastre. Oamenii care l-au scris și cei cărora le-a fost adresat erau și ei, după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, ca și noi.

În al doilea rând, suntem asemănători cu oamenii din perioada Vechiului Testament deoarece toate ființele umane sunt căzute în păcat. Cunoaștem cu toții binecunoscutele cuvinte ale apostolului Pavel, din Romani 3:12:

Toți s-au abătut și au ajuns niște netrebnci. Nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar. (Romani 3:12)

Apostolul arată clar că toți oamenii au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu, iar aceasta nu este doar o învățătură a Noului Testament. Solomon spune exact același lucru la dedicarea templului de la Ierusalim, din 1 Împărați 8:46: ... căci nu este om care să nu păcătuiască... (1 Împărați 8:46) Deoarece împărtășim aceeași stare de cădere în păcat, nu ne este greu să înțelegem înclinația oamenilor din Vechiul Testament de a se îndepărta de Dumnezeu și a păcătui. Nu ne este greu să înțelegem de ce autorii

Vechiului Testament se concentrează atât de mult asupra păcatului și a stricăciunii acestuia. Aici, există o legătură între noi și Vechiul Testament, deoarece știm că și noi suntem la fel de păcătoși ca și destinatarii lui. Vechiul Testament se concentrează asupra răscumpărării păcătoșilor, la fel de mult ca și Noul Testament. Mesajul pe care Dumnezeu îl transmite păcătoșilor din vremurile vechi-testamentare este la fel de relevant și pentru cei din zilele noastre.

În al treilea rând, de la căderea în păcat, oamenii se împart în categorii, în funcție de relația lor cu Dumnezeu. Poate vă amintiți că, la muntele Sinai, Dumnezeu vorbește despre relația specială, de legământ cu Israelul în Exodul 19:6, în următorul fel:

Îmi veți fi o împărăție de preoți și un neam sfânt. (Exodul 19:6)

În 1 Petru 2:9, apostolul Petru citează acest pasaj, dar îl aplică bisericii nou-testamentare:

Voi însă sunteți o seminție aleasă, o preoție împărătească, un neam sfânt, un popor pe care Dumnezeu Și l-a câștigat ca să fie al Lui... (1 Petru 2:9)

Deși există diferențe între poporul lui Dumnezeu din Vechiul Testament și din Noul Testament, există aici o corelație. Omenirea este și astăzi împărțită în funcție de relația cu Dumnezeu.

Sunt multe modalități de a descrie această împărțire a omenirii. Una dintre ele, foarte utilă, este aceea de a observa că, în Biblie, Dumnezeu identifică trei grupuri de oameni. Mai întâi, cei pierduți pentru că sunt în afara legământului cu Dumnezeu, apoi, pe cei aflați în legământ cu Dumnezeu, dar care sunt pierduți, nemântuiți de păcat și, în fine, pe cei aflați în legământ cu Dumnezeu, îndreptățiți prin credință și mântuiți. Aceste trei grupuri de oameni au existat în Vechiul Testament și există și în perioada Noului Testament. Din pricina acestor paralele, suntem îndreptățiți să credem că Vechiul Testament este relevant și pentru noi. Rasa umana este împărțită și în zilele noastre la fel ca în zilele Vechiului Testament. Ca urmare, Cuvântul lui Dumnezeu pentru Israel este valabil și pentru noi.

Deci, în încercarea de a aplica Vechiul Testament în zilele noastre, trebuie să ținem cont că există cel puțin trei corelații majore: slujim aceluiași Dumnezeu, în aceeași lume și suntem același tip de oameni.

După ce am văzut că același Dumnezeu, aceeași lume și același tip de oameni, ne conectează cu Vechiul Testament, trebuie să ne îndreptăm atenția către dezvoltările care au avut loc în perioada Vechiului și Noului Testament.

DEZVOLTĂRILE

Putem aborda aceste dezvoltări în mai multe moduri, dar vom urma modelul trasat de cele trei puncte de corelație. Vom studia trei tipuri de dezvoltări: epocale, culturale și personale.

Epocale

În primul rând, deși știm că avem de-a face cu același Dumnezeu imuabil în Vechiul și în Noul Testament, trebuie să înțelegem că El s-a descoperit în mai multe epoci sau etape. Istoria biblică este o relatare lungă a modului în care Dumnezeu S-a descoperit progresiv poporului Său, pas cu pas, pe măsură ce istoria mântuirii și-a urmat cursul. Cu alte cuvinte, Avraam a știut mai multe despre Dumnezeu decât Noe, Moise mai mult decât Avraam, David mai mult decât Moise, iar Dumnezeu s-a revelat credincioșilor Noului Testament și mai mult decât până atunci. Autorul Epistolei către Evrei subliniază lucrul acesta în Evrei 1:1-2:

După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin proroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu, la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul... (Evrei 1:1-2)

Din păcate, trăim într-o vreme în care există multă confuzie în ce privește considerațiile de natură epocală pe care trebuie să le avem în vedere la aplicarea Vechiului Testament în viața noastră. Mulți creștini consideră, în mod corect, că Vechiul Testament ni se aplică și nouă, dar au moduri diferite de a face lucrul acesta. Deși diversitatea în domeniul acesta este destul de mare, vom analiza trei tendințe. Într-o extremă se află gândirea care adoptă o perspectivă segmentată a credinței biblice. Aceștia subliniază diferențele dintre diversele epoci sau etape ale Scripturii. De fapt, ei se focalizează atât de mult asupra diferențelor dintre Vechiul Testament și epoca noastră, încât tind să aplice în viața creștină doar acele lucruri din Vechiul Testament care sunt repetate și în Noul Testament. Dacă Noul Testament nu amintește o anumită învățătură sau practică a Vechiului Testament, deduc că aceasta nu se aplică.

În cealaltă extremă se află cei ce promovează o perspectivă liniară a credinței creștine. Acești creștini se axează pe lucrurile care au rămas neschimbate între diferitele stadii ale Scripturii. De fapt, ei consideră Vechiul și Noul Testament ca fiind atât de unitare, încât atât timp cât Noul Testament nu comentează cu privire la un text sau o practică vechi-testamentară, conclud că acesta trebuie aplicat cât se poate de literal.

În aceste lecții vom evita ambele extreme adoptând o perspectivă asupra etapelor Scripturii care abordează istoria biblică ca fiind unitară dar într-o permanentă dezvoltare. Perspectiva noastră încearcă să acorde o atenție egală atât aspectelor care au rămas neschimbate, cât și celor care sau schimbat de-a lungul istoriei biblice. Pornim de la presupuziția că tot Vechiul Testament este relevant pentru noi, dar că fiecare dimensiune a lui s-a dezvoltat. Nu vom trata nicio parte a Vechiului Testament ca fiind inaplicabilă în viața noastră dar nici nu vom aplica vreuna dintre învățăturile lui fără a lua în considerare ce revelează Dumnezeu în Noul Testament cu privire la aspectul respectiv. Toate învățăturile Vechiului Testament trebuie să treacă prin dezvoltări epocale, fiind trecute prin filtrul Noului Testament. Pe scurt, modelul evolutiv învață că Vechiul Testament este relevant și cu autoritate în viața noastră, dar că tot Vechiul Testament trebuie aplicat prin prisma Noului Testament.

Acest model evolutiv urmează analogia pe care apostolul Pavel a aplicat-o istoriei mântuirii. În Galateni 3:24, el vorbește despre aceste etape ale istoriei biblice, comparându-le cu etapele dezvoltării unui copil:

Legea ne-a fost un îndrumător spre Hristos... (Galateni 3:24)

Credința Vechiului Testament era precum instrucțiunile date unor copii, iar Noul Testament precum cele date unor adulți.

Gândiți-vă la această analogie pe care o folosește Pavel pentru a descrie dezvoltarea credinței biblice. În mod normal, unui copil îi comunicăm un set de reguli: “Nu ieși în stradă”, “Nu pune mâna pe sobă”. Dar, când copilul devine adult, nu ne mai așteptăm să nu iasă în stradă și să se ferească de sobă. De acum este adult. Dar ne așteptăm ca adulții să țină minte lecțiile pe care le-au învățat în urma regulilor din copilărie. Ne așteptăm ca adulții să știe că strada și soba sunt periculoase și trebuie abordate cu grijă. A supune un adult aceluiași reguli impuse unui copil de doi ani este absurd. Dar, la fel de nesăbuit este să uiți regulile înțelepte predate unui copil de doi ani.

După cum vom vedea în aceste lecții, lucrurile stau la fel și în cazul credinței biblice. În multe aspecte, Vechiul Testament se aseamănă cu regulile impuse unui copil mic, fiind proiectat pentru nivelul spiritual al poporului Israel din zilele Vechiului Testament. Noi, credincioșii Noului Testament, putem merge în două direcții greșite. Mai întâi, putem încerca să ne întoarcem în vremea Vechiului Testament, încercând să copiem credința aceea, ca și cum am trăi în epoca respectivă. Dar, aceasta ar însemna lepădare de Hristos, și de marea Lui lucrare de mântuire. Sau, putem fi tentați să spunem că Vechiul Testament nu mai conține nimic important de vreme ce suntem credincioși nou-testamentari. Însă și aceasta este greșit. Vechiul Testament conține multe învățături despre viața creștină. Modelul evolutiv al credinței creștine ne învață să apreciem și să ne supunem autorității Vechiului Testament dar să facem lucrul acesta ca unii care trăiesc la împlinirea vremurilor.

Culturale

În al doilea rând, pentru a înțelege Vechiului Testament în zilele noastre, trebuie să luăm în considerare dezvoltările culturale. Dacă vrem să putem realiza o corelație între textul Vechiului Testament și viața noastră, trebuie să luăm în considerare și diferențele dintre culturile celor două lumi.

Pentru a înțelege aceste dezvoltări culturale, trebuie să observăm, pe de-o parte asemănările culturale dintre societatea noastră și cea vechi-testamentară. Ce modele culturale avem în comun cu Avraam, de exemplu? Prin ce se aseamănă societatea noastră cu a lui David? Pe de altă parte, trebuie să observăm diferențele culturale care există. În ce aspecte s-a schimbat în mod semnificativ societatea de astăzi, în raport cu cea antică? Ce obiceiuri și practici sunt diferite? Trebuie să răspundem la aceste întrebări și să facem corecțiile necesare mesajului Vechiului Testament, atunci când încercăm să-l aplicăm în viața noastră.

Personale

În al treilea rând, pentru a putea aplica Vechiului Testament, trebuie să facem și ajustări de ordin personal. Trebuie să-i înțelegem pe oamenii Vechiului Testament și pe

cei din vremea noastră. Există asemănări considerabile între oamenii Vechiului Testament și cei din ziua de azi, dar trebuie să înțelegem că există și deosebiri majore. Dacă vrem să putem aplica textele străvechi ale Vechiului Testament în mod corect, trebuie să luăm în considerare aceste diferențe de ordin personal.

De exemplu, cu toții trebuie să ne punem întrebări de genul: Cum se compară viața mea cu a oamenilor din Vechiul Testament? Ce roluri jucăm în societate? Care este starea noastră spirituală? Cum Îl slujim pe Domnul în comparație cu cutare sau cutare personaj al Vechiului Testament? Cum se compară gândurile, acțiunile și sentimentele noastre cu cele pe care le vedem în Vechiul Testament? Ținând cont de diferențele dintre oamenii Vechiului Testament și cei de astăzi, putem înțelege mai bine cum să aplicăm cartea aceasta în zilele noastre.

De-a lungul acestor lecții vom vedea în mod repetat că trebuie să fim gata să trecem de la Vechiul Testament la zilele noastre luând în considerare dezvoltările epocale, culturale și personale în diversele teme pe care le întâlnim. Dacă nu acordăm o atenție specială acestor chestiuni, vom eșua în demersul de a aborda Vechiul Testament așa cum vrea Domnul.

CONCLUZIE

În această lecție am văzut de ce este important pentru creștini să studieze Vechiul Testament. Am înțeles distanța dintre noi și această scriere antică, dar am văzut că Noul Testament susține cu tărie relevanța ei pentru noi. Vechiul Testament are încă autoritatea de a călăuzi trăirea creștină. În fine, am studiat elementele necesare aplicării Vechiului Testament în zilele noastre. Trebuie să ne asigurăm întotdeauna că ținem cont de modul în care s-au dezvoltat temele Vechiului Testament de-a lungul timpului și de modul în care trebuie utilizate în lumea modernă.

Am abordat tangențial câteva aspecte preliminare, dar extrem de importante. În continuarea acestui studiu despre *Împărăție, Legămintele și Canonul Vechiului Testament*, trebuie să avem totdeauna în vedere lucrul acesta. Procedând astfel, vom descoperi că Vechiul Testament este o sursă extraordinar de bogată de tărie spirituală pe care a pus-o Dumnezeu la dispoziția poporului Său din orice epocă.